JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA VIWANDA NA BIASHARA
TAASISI YA UHANDISI NA USANIFU MITAMBO TANZANIA
(TEMDO)

JARIDA LA TEMDO - Toleo La.4 Namba 3 - OKTOBA 2025

"UBUNIFU WA KIHANDISI, HUDUMA BORA, NA USHIRIKIANO KWA MAENDELEO YA KIUCHUMI"

Katibu Mkuu wa Wizara ya Viwanda na Biashara, **Dkt. Hashil Abdallah** akipokelewa **TEMDO** ambapo Mukurugenzi Mkuu **Mha. Prof. Frederick Kahimba** anawatambulisha baadhi ya viongozi wa taasisi.

Oktoba ilikuwa mwezi wa msukumo na fahari **TEMDO,** kipindi ambacho moyo wa ubunifu wa Tanzania ulisikika ukipiga ndani ya nyua zetu. Mwezi huu uliashiria shughuli za ngazi ya juu, kwani Taasisi ilifungua milango yake kwa Makatibu Wakuu kutoka Wizara muhimu za Serikali ya Mapinduzi Zanzibar, Wizara za Serikali ya Jamhuri Muungano wa Tanzania, na washirika wengine wa kibiashara wakiwemo wateja. Ziara zao hazikuwa tu ziara rasmi; bali zilikuwa ushahidi wa nguvu unaodhihirisha kuongezeka kwa imani ya taifa katika teknolojia na ubunifu wa uhandisi wa ndani. Wakati wageni walipopita kati ya mashine zenye kelele na mwangaza wa vifaa vilivyotengenezwa hapa nchini, viongozi hao walishuhudia ubunifu wa Kitanzania, akili na mikono inayofanya kazi bila kuchoka kupeleka nchi yetu katika ukuaji wa viwanda endelevu.

ZIARA YA MAKATIBU WAKUU WA SMZ NA JMT KATIKA KUIMALISHA USHILIKIANO WA SEKTA YA VIWAND KITAIFA

TEMDO ilikaribisha viongozi wa ngazi ya juu kutoka Serikali ya Mapinduzi Zanzibar ambao ni Makatibu Wakuu kutoka Wizara za Kilimo, Umwagiliaji, Rasilimali Asili na Mifugo, Wizara ya Uchumi wa Bluu; na kutoka Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Makatibu Wakuu kutoka Ofisi ya Rais – Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) pamoja na Wizara ya Kilimo.

Ziara hii iliangazia kuchunguza fursa za ushirikiano wa kibiashara katika ubunifu wa teknolojia, maendeleo ya mashine, na suluhisho katika sekta ya viwanda zinazounga mkono vipaumbele vya maendeleo ya taifa. Kikundi hicho kilitembelea karakana za TEMDO, kikaangalia teknolojia zilizoundwa na kushukuru mchango wa Taasisi katika kukuza ajenda ya viwanda Tanzania.

MAKATIBU WAKUU KUTOKA ZANZIBAR

Ziara ya Makatibu wakuu kutoka Zanzibar iliipa TEMDO msukumo mpya na kuongeza matumaini ya ushirikiano mpana katika kukuza teknolojia za uzalishaji. Walipotembea katika karakana, uso wao uliashiria udadisi na shukrani kwa ubunifu unaokua ndani ya mipaka ya Tanzania. Kikundi hicho kilipongeza usahihi wa kiutendaji kwa wahandisi wa kitanzania, mashine, na kujitolea kwa mafundi wetu wenye vipaji, ambao ni taswira halisi ya roho ya ubunifu wa taifa.

Mkurugenzi Mkuu, Eng. Prof. Frederick Kahimba, akiwapa maelezo Makatibu Wakuu kutoka Serikali ya Mapinduzi Zanzibar (SMZ) wakati wa kikao

Ziara yao haikuwa tu kubadilishana maarifa; bali ilikuwa daraja la umoja kati ya Tanzania Bara na Zanzibar, lililojengwa kwa ndoto ya pamoja ya kukuza teknolojia ili kuimarisha Uchumi wa Bluu. Walipozungumza kuhusu ushirikiano na uwezekano wa siku za usoni, ilionekana wazi kuwa kazi ya TEMDO inaangaza njia ya matumaini kwa mabadiliko ya viwanda kikanda.

Wakati wa majadiliano, pande zote mbili zilikubaliana kuanzisha ushirikiano wa kibiashara unaolenga teknolojia zinazoongeza thamani na utajiri katika bidhaa za baharini kama ukaushaji na uongezaji thamani wa zao la mwani, samaki, na rasilimali nyingine za baharini. Mazungumzo pia yaliangazia msaada ambao TEMDO inaweza kutoa kwa sekta ya kilimo Zanzibar, hasa kupitia maendeleo na usambazaji wa teknolojia nafuu ambazo wakulima na wafanya biashara ndogo na za kati wataweza kununua na kutumia kuongeza uzalishaji.

Mkurugenzi Mkuu akiwafafanulia Makatibu Wakuu kutoka SMZ uwezo wa mitambo ya TEMDO katika kutengeneza rim za matairi ya ndege.

Kupitia ushirikiano huu, TEMDO ilithibitisha dhamira yake ya kuwa mshirika wa kweli katika safari ya teknolojia na ukuaji wa viwanda Zanzibar ambapo ubunifu unakutana na fursa, na uhandisi unakuwa daraja la ustawi, kwa kutengeneza mashine za kisasa na kuuza kwa mtu mmoja mmoja, kikundi, Mamlaka, Wizara na Taasisi za Serikali ya Mapinduzi Zanzibar.

Mkurugenzi Mkuu, Eng. Prof. Frederick Kahimba, akiwafafanulia Makatibu Wakuu kutoka SMZ teknolojia ya rangi ya unga (powder coating).

KATIBU MKUU – OR-TAMISEMI

Baada ya zira ya wageni kutoka SMZ kuacha dira mpya ya ushirikiano katika teckolojia TEMDO ilimpokea katibu mkuu wa Ofisi ya Rais-TAMISEMI (OR-TAMISEMI), Bw. Adolf Ndunguru. Ugeni huu uliimalisha jitihada za kitaifa za kuunganisha ubunifu na maendeleo kwenye ngazi zote.

Katibu Mkuu wa OR-TAMISEMI, Bw. Adolf Ndunguru, akihutubia kikao wakati wa ziara yake, na kulia kwake ni Katibu mkuu Wizara ya Viwanda na Biashara Dkt. Hashil Abdallah.

Alipokuwa anatembelea karakana ya TEMDO, hakuona tu mashine bali pia aliona fursa. Kila cheche kutoka kwenye kiunganishi cha kulehemu, kila kelele ya mota inayoendesha iliwakilisha uwezekano wa kuwawezesha wilaya, shule, vituo vya afya na miundombinu kote Tanzania kwa kutumia zana zilizotengenezwa na mikono ya Kitanzania. Ujumbe wake ulikuwa wazi: "Teknolojia iliyotengenezwa na Watanzania lazima itumike kwa Watanzania."

Wakati wa majadiliano kati ya Katibu Wakuu wa Viwanda na Biashara na OR-TAMISEMI, maazimio kadhaa muhimu yaliafikiwa kuashiria sura mpya katika safari ya kutumia teknolojia ya ndani katika mfumo wa huduma za umma. OR-TAMISEMI iliahidi kuitambulisha rasmi TEMDO na uvumbuzi wake kwa Taasisi zote zilizo chini yake, hasa katika sekta za afya, elimu, na miundombinu ili kuhakikisha serikali za mitaa zinatambua na kutumia teknolojia hizi za ndani.

Kikao kiliahidi kuwa vituo vya afya chini ya OR-TAMISEMI vitajulishwa kuhusu huduma za matengenezo na ukarabati wa vifaa vya matibabu inayotekelezwa na TEMDO, huku Serikali ikiahidi kutoa kipaumbele kwa vifaa vya matibabu vinavyotengenezwa TEMDO wakati wa ununuzi. Hii haitapunguza tu utegemezi wa kuagiza bidhaa kutoka nje ya nchi, bali pia itasaidia kuimarisha viwanda vya ndani, kutengeneza ajira hivyo kujitegemea kiuchumi.

TEMDO pia ilialikwa kushiriki kwenye mikutano ya Wakurugenzi wa Serikali za Mitaa ili kuonyesha teknolojia na uvumbuzi wake. Kupitia ushirika huu, TEMDO imepata nafasi ya kushindana kwenye zabuni za umma chini ya OR-TAMISEMI, hatua ambayo itapanua fursa na kuongeza upatikaji wa soko wa bidhaa zake. Zaidi ya hayo, ushirikiano huu ulihimiza kusaidia wajasiriamali wadogo wanaonufaika na programu za uwezeshaji wa kiuchumi, kuwatia moyo kutembelea TEMDO kwa ushauri wa kiufundi na mwongozo wa uwekezaji katika viwanda vidogo.

Katibu Mkuu wa OR-TAMISEMI, Bw. Adolf Ndunguru, akikagua ubora wa vitanda katika karakana ya TEMDO.

Katibu Mkuu OR-TAMISEMI pia iliahidi kusaidia TEMDO kuongeza uonekano wake kupitia majukwaa ya mawasiliano ya serikali za mitaa na kuwezesha ufadhili wa utafiti na maendeleo ya sampuli kifani za mashine (prototypes) vya teknolojia zinazohitajika hapa nchini, hasa katika afya, elimu, na miundombinu. Ujumbe ulikuwa wazi: "Mnunuzi wa Kitanzania, Jenga Tanzania" si kauli tu bali mkakati wa mabadiliko ya taifa.

KATIBU MKUU – WIZARA YA KILIMO

Oktoba Uliendelea kuwa mwezi wa kipekee kwa TEMDO, ukiwa na ziara zilizoonesha kuongezeka kwa imani ya Serikali katika uwezo wa teknolojia za ndani. Wakati huu, mwangaza uliangukia Wizara ya Kilimo, inayoongozwa na Katibu Mkuu Bw. Gerald Mweli, ambaye alifanya ziara ya kazi TEMDO pamoja na Wakurugenzi Wakuu kutoka Mamlaka ya Udhibiti wa Nafaka na Mazao Mchanganyiko (COPRA), Bodi ya Nafaka na Mazao Mchanganyiko (CPB), na Bodi ya Kahawa Tanzania (TCB) kushuhudia ubunifu wa mashine za kilimo na teknolojia za usindikaji wa chakula.

Katibu Mkuu wa Wizara ya Kilimo, Bw. Gerald Mweli akijadili masuala muhimu wakati wa kikao, kulia kwake Kaimu Mwenyekiti wa Bodi ya TEMDO, Prof. Lazaro Busagala.

Ziara iliwaleta pamoja Makatibu Wakuu wa Wizara ya Kilimo na Wizara ya Viwanda na Biashara, ambao walitembelea karakana ya TEMDO ambapo mashine na vifaa vilivyoundwa na Wahandisi wa Kitanzania vinazalishwa. Mashine za usindikaji, mashine za kukausha nafaka, hadi majokofu maalum kwa ajili ya kuhifadhi mbogamboga na bidhaa nyingine za kilimo. Kila uvumbuzi ulionyesha dhamira ya TEMDO ya kutoa suluhisho linaloendana na changamoto halisi za kilimo nchini.

Wakati wa ziara katika karakana ya TEMDO, viongozi hao walipongeza juhudi zilizopo na pia walitoa mrejesho muhimu wakuboresha baadhi ya bidhaa na teknolojia zetu. Wahandisi waliweka wazi jinsi kila muundo ulivyozaliwa kutokana na utafiti, kuundwa kwa kuzingatia mahitaji ya wakulima na kuboreshwa kwa ustadi ili kuwawezesha wakulima wa Kitanzania kuongeza uzalishaji wenye tija, kupunguza utegemezi wa mashine za kuagizwa toka nje ya nchi na kuongeza thamani ya bidhaa ili kupata kipato zaidi.

Katibu Mkuu wa Wizara ya Kilimo, Bw. Gerald Mweli, akikagua mradi wa kutengeneza kiwanda kidogo cha sukari cha TEMDO.

Mazungumzo yaliyojiri baada ya ziara yalikuwa kiashiria cha mabadiliko. Makatibu Wakuu wote waliweka mkazo katika umuhimu wa kuongeza ushirikiano kati ya TEMDO na Taasisi za kilimo nchini. Moja ya azimio muhimu lilipitishwa ilikua ni, kuhakikisha Taasisi zilizo chini ya Wizara ya Kilimo zinatambua rasmi teknolojia za TEMDO na kushirikiana moja kwa moja na Taasisi hiyo kwa mashine, ukarabati, na huduma za matengenezo.

Wizara pia iliahidi kusaidia TEMDO katika kuendeleza na kutengeneza teknolojia bunifu za usindikaji wa chakula, kama mashine za chakula cha mifugo (kwa ushirikiano na CARMATEC), uchakataji wa mafuta ya kula, na uhifadhi wa matunda na mboga kwa kutengenza majokofu maalum ambayo yatasaidia kupunguza hasara baada ya mavuno na kuboresha usalama wa chakula.

Mkurugenzi Mkuu wa TEMDO, Eng. Prof. Frederick Kahimba, pamoja na Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa CARMATEC, **Mha. Godfrey Mwinama** wakielezea bidhaa zinazozalishwa katika Taasisi hizo

Dhamira ya nguvu ilifanywa kuunda na kuanzisha kiwanda cha kusindika tangawizi, mradi wa kihistoria unaoashiria nguvu ya ubunifu wa ndani. Wizara pia ilionyesha nia ya kushirikiana na TEMDO kupata ufadhili wa utafiti kuendeleza sampuli kifani za mashine (prototypes) na kupanua uzalishaji wa mashine za kilimo zilizotengenezwa Tanzania.

Mwisho wa ziara, ujumbe mmoja ulikuwa wazi: Safari ya Tanzania kuelekea mabadiliko ya kilimo inategemea kuwawezesha wavumbuzi wake wenyewe. Ushirikiano kati ya Wizara ya Kilimo na TEMDO si tu kuhusu mashine; bali ni kujenga uimara, ajira, na fahari katika kile ambacho Tanzania inaweza kuzalisha.

Mkurugenzi wa BIVAC akitoa maelezo kwa Katibu Mkuu wa Wizara kuhusu jinsi wanavyonufaika na mashine za TEMDO katika kiatamizi

KONA YA MKURUGENZI MKUU

"Oktoba ilikuwa mwezi wa ushirikiano, kujifunza, na kuimarisha mahusiano ya kibiashara na utendaji. Hayo yalifanyika kupitia ziara, mafunzo, na shughuli za huduma kwa wateja, ambapo tuliweka wazi dhamira yetu ya pamoja katika ubunifu, ubora, na ukuaji wa viwanda kitaifa."
Mha. Prof. Frederick Kahimba, Mkurugenzi Mkuu, TEMDO.

Mkurugenzi Mkuu Temdo akiwasilisha mada wakati wa ziara

Dekker & Chrysansen, wakiongozwa na Bw. Dirk Brander (Meneja Matengenezo) na Bw. Edson Brown (Meneja wa Vifaa), walitembelea karakana ya TEMDO, wakishuhudia ubunifu na usahihi wa mashine zilizotengenezwa hapa nchini. Walionyesha hamu kubwa katika fursa za kibiashara, hasa katika operesheni na huduma za viwanda, pamoja na mazungumzo kuhusu mradi wa vichomea taka hatarishi (incinerator). Ziara hii imekuwa na mafanikio kwani, TEMDO sasa ipo katika mazungumzo ya kuwatengenezea kichomea taka hatarishi na kutoa ushauri wa kiufundi wa viwanda ili kufanikisha malengo ya taasisi hiyo.

Wageni kutoka Dekker & Chrystansen walipotembelea karakana ya TEMDO

Mafunzo kwa Watumishi Wapya, Ziara kutoka Dekker & Chrysansen, na TTCL.

Oktoba ilikuwa mwezi wa shughuli nyingi TEMDO, si tu ziara za ngazi ya juu za viwanda bali pia juhudi za kuwakaribisha na kuandaa watumishi wapya wa Umma katika safari yao ya kukuza sekta ya viwanda Tanzania.

Mkurugenzi Mkuu wa TEMDO akitoa neno wakati wa semina elekezi kwa watumishi wapya

Katika hotuba yake ya kufunga mafunzo, Mkurugenzi Mkuu Mha. Prof. Frederick Kahimba alisisitiza umuhimu wa kuunda hisia nzuri za mwanzo, kushirikiana, kujifunza haraka kazini, kusaidiana, kudumisha heshima na uadilifu, usimamizi wa muda, matumizi ya wajibu wa mitandao ya kijamii, na kutumia majukwaa ya kidigitali kuongeza ujuzi. Aliwakumbusha wafanyakazi: "Afya yako ni mtaji wako" akihimiza lishe bora, unywaji wa maji, na ratiba nzuri ya kazi-pumziko. Pia aliwahimiza kupanga mipango, kuitekeleza, na kujitathimini kila siku.

Watumishi wapya wakiwa wanasikiliza mafunzo ya utumishi kutoka Chuo cha Utumishi wa Umma

Aliwashukuru wakufunzi na uongozi wa Chuo cha Utumishi wa Umma (TPSC-SINGIDA) kwa ushirikiano, akibainisha kuwa mafunzo hayo yameanzisha fursa mpya na ni hatua muhimu katika safari ya mafanikio kwa watumishi wapya wa TEMDO.

Ofisi za **TTCL** Arusha na Manyara zilitembelea TEMDO, ili kuboresha mahusiano pia, kuona TEMDO inavyoweza kutoa suluhu katika sekta ya mawasiliano hususan katika huduma za kihandisi kwenye minara. Vilevile, mazungumzo yaliangazia huduma za ushauri wa viwanda, matumizi ya mashine, na teknolojia zilizotengenezwa hapa nchini. Uongozi wa TTCL uliondoka ukiwa na msukumo, ukitambua kwamba teknolojia ya ndani inaweza kuwa kichocheo cha uendelevu wa viwanda Tanzania.

Ziara ya watumishi wa TTCL Kanda ya Manyara na Arusha

Shughuli za Oktoba, kuanzia mafunzo ya wafanyakazi hadi ziara za viwanda za ngazi ya juu, zinaonyesha malengo ya TEMDO ya kujenga uwezo wa ndani na kupanua ushirikiano wa kimkakati. Jitihada hizi zinaweka msingi wa ushirikiano wa muda mrefu unaoongeza ubunifu, ukuaji wa viwanda, na ubora wa uhandisi wa Kitanzania katika sekta nyingi.

Watumishi wa TEMDO katika wiki ya kuadhimisha huduma kwa wateja

Oktoba iliandikwa na maadhimisho muhimu TEMDO, ambapo Taasisi ilishiriki wiki ya huduma kwa wateja 2025 iliyokua na kaulimbiu: "Mission Possible". Kwa mara ya kwanza tangu kuanzishwa kwake, TEMDO ilichukua hatua ya kusherehekea maadhimisho ya Wiki ya Huduma kwa Wateja kwa ubunifu, ushirikiano, na kuzingatia kwa kina ubora wa huduma, ikionyesha kuwa kuweka wateja mbele si kanuni tu, bali ni mwanzo wa enzi mpya inayojikita katika kuangalia mahitaji hasa ya wateja.

Wiki hiyo ilijaa nguvu kutokana na ziara za moja kwa moja kwa wateja tuliowahi kuwahudumia waliopo jijini Arusha, ikiwemo; Taasisi ya Nelson Mandela, hospitali za Mkonoo, Mt. Meru, na Seliani, ambapo wahandisi wa TEMDO walitoa huduma za matengenezo, mwongozo wa kiufundi, na ushauri wa kitaalamu juu ya uendeshaji wa vichomea taka hatarishi bila malipo. Wafanyakazi walishirikiana na timu za wasimamizi wa vifaa hivyo kuhusu matumizi salama na ya ufanisi, kwa kuzingatia viwango vya afya na mazingira.

Mbali na ziara, TEMDO ilianzisha huduma mpya, zikiwa zimedhamiria kuongeza ufanisi wa utendaji kwa wateja na Taasisi, ikiwemo:

- Matengenezo na marekebisho ya vichapishi
- Ufungaji na matengenezo ya mifumo ya CCTV
- Huduma za ushauri wa kihandisi viwandani

Dhamira ya TEMDO ni kuleta suluhisho bunifu na bora katika upande wa uhandisi viwandani , Kupitia uzalishaji wa bidhaa mbalimbali kama vile; Vichomea taka vya hospitali, vitanda vya uchunguzi vya hali ya juu, vitanda vya kujifungulia wajawazito , majokofu ya kuhifadhi miili kuanzia miwili hadi nane kulingana na mahitaji ya wateja pamoja na uendelezaji wa teknolojia mbalimbali katika sekta nyingine kama vile kilimo, uvuvi, uchumi wa buluu na nishati, unaipa Taasisi ari na nguvu ya kuendelea kuihudumia jamii ili kukuza uchumi wa taifa.

Wahandisi na mafundi wakitoa huduma katika wiki ya huduma kwa wateja

Hapa TEMDO kutoa huduma bora kwa wateja ni safari endelevu, si tukio la mara moja. Tukiongozwa na kanuni za KAIZEN – maboresho endelevu, TEMDO imekuwa ikisikiliza, kujifunza, na kuboresha kila huduma wakati wa utoaji wa huduma na kufanyia kazi maoni na ushauri unaotolewa na wadau wa ndani na nje. Wiki ya Huduma kwa Wateja 2025 ilikuwa kiwianishi cha ushirikiano wa kina, ikithibitisha kuwa TEMDO si tu mtoa teknolojia, bali mshirika wa kweli wa kiteknolojia kwa wateja wake.

Tunaithibitisha ahadi yetu kwa wateja: kila huduma, uvumbuzi, na mwingiliano utaendelea kuundwa kwa kuzingatia na kujali mahitaji ya Mteja kwanza.

Tunatarajia kuungana nanyi mwezi ujao na kuwahabarisha matukio, hatua endelevu Zaidi kutoka TEMDO. Asante kwa kusoma jarida la TEMDO!

Imeandaliwa na TEMDO - Kitengo cha Mawasiliano na Masoko
214-Barabara ya Njiro,
S. L. P. 6111, Arusha,
Simu: +255 27 297 0640: Simu ya kiganjani: 0738188652,
Afisa Mawisiliano na Masoko: +255 713 941 772
Barua pepe: dg@temdo.or.tz Tovuti: www.temdo.or.tz